

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ
«Гроші та кредит»

для студентів 2-го курсу
денної та заочної форм навчання
спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування
ОП: Фінанси і кредит, Митна справа та оціночна діяльність

Ужгород – 2022

Методичні рекомендації до написання курсової роботи з дисципліни «Гроші та кредит» для студентів 2-го курсу денної та заочної форм навчання спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, ОП: Фінанси і кредит, Митна справа та оціночна діяльність / Укладачі: к.е.н., доц. Сембер С.В., к.е.н., доц. Чубарь О.Г. – Ужгород, 2022. – 21 с.

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і банківської справи економічного факультету ДВНЗ «УжНУ», протокол № 7 від 29 грудня 2021 року.

Розглянуто на засіданні методичної комісії економічного факультету ДВНЗ «УжНУ», протокол № 1 від 12 січня 2022 року.

Рецензент:

Шуліко А.О. - к.е.н., доцент, голова методичної комісії, заступник декана економічного факультету з навчальної роботи ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

ЗМІСТ

	Вступ.....	4
1.	Вибір теми та складання плану курсової роботи.....	5
2.	Вимоги до змісту курсової роботи	6
3.	Загальні вимоги щодо оформлення курсової роботи	9
4.	Вимоги до захисту курсової роботи та критерії оцінювання.....	12
5.	Дотримання професійної етики при написанні курсової роботи	14
6.	Рекомендована тематика курсових робіт з дисципліни.....	14
7.	Приклади орієнтовних планів курсових робіт з дисципліни.....	16
8.	Рекомендований перелік джерел для написання курсової роботи	18
	Додатки.....	21

ВСТУП

Курсова робота є комплексним дослідженням, яке здійснюється студентом самостійно шляхом творчого опрацювання наукової, навчальної, спеціалізованої періодичної літератури, діючих нормативно-правових актів, а також джерел аналітичної інформації, статистичних баз даних та звітності досліджуваного об'єкту. Залежно від обраної теми такими об'єктами можуть бути банківські, небанківські фінансові установи, Національний банк України.

Головною метою виконання та захисту курсової роботи є поглиблення теоретичних знань, набутих студентами під час вивчення дисципліни на лекційних і практичних заняттях, а також у процесі самостійної роботи; набуття умінь та навичок пошуку, систематизації, аналізу та узагальнення аналітико-статистичної інформації, вміння робити ґрунтовні висновки.

Завданнями курсової роботи є:

- систематизація і конкретизація знань з дисципліни «Гроші та кредит»;
- широке оволодіння економічною та фінансовою термінологією;
- вивчення необхідних законів, постанов та інших нормативно-правових актів, що регламентують функціонування досліджуваного об'єкту чи механізму;
- оволодіння навичками пошуку та підбору необхідних інформаційних, навчальних та статистичних джерел, самостійного ведення дослідницької роботи та формування системного мислення;
- виявлення динаміки, пропорцій і чинників, які впливають на досліджуваний механізм чи об'єкт;
- поєднання теоретичних положень з аналізом реальної грошово-кредитної політики та стану грошово-кредитної системи, а також інформаційно-статистичної бази даних;
- самостійне викладення матеріалу з використанням математичних, статистичних та інших методів обробки інформації;
- набуття досвіду формулювання аналітичних висновків та узагальнень за результатами проведеного аналізу;
- уміння правильно оформлювати роботу відповідно до вимог;
- розвиток у студентів логічного мислення та вміння аргументувати свої судження і висновки при аналізі теоретичних проблем і практичних ситуацій;
- уміння аргументовано захищати основні результати курсової роботи, чітко викладати свою точку зору.

Успішне виконання курсової роботи значною мірою залежить від того, наскільки повно студенти володіють розумінням змісту основних грошово-кредитних і фінансових категорій і механізмами їх застосування.

У методичних рекомендаціях з виконання курсової роботи визначені її структурні елементи, методичний апарат і зміст основних етапів виконання, розглянуті вимоги до змісту та оформлення, процедури захисту й оцінювання.

1. Вибір теми та складання плану курсової роботи

Тематика курсових робіт з навчальної дисципліни «Гроші та кредит» розробляється кафедрою фінансів і банківської справи на основі програми курсу з урахуванням сучасних тенденцій і проблем розвитку теорій грошей і кредиту. Тему дослідження студент обирає самостійно, враховуючи власні наукові інтереси, актуальність проблеми, можливість збору фактичного та статистичного матеріалу, наявність спеціальної літератури з досліджуваної проблеми.

Зміна або уточнення теми (у разі необхідності) здійснюється з дозволу завідувача кафедри за письмовою заявою студента та за погодженням із науковим керівником.

Виконання роботи кількома студентами з однієї навчальної групи на одну й ту ж тему дозволяється в окремих випадках за умови аналізу різних об'єктів дослідження та погодження із науковим керівником.

Дослідження теми повинно здійснюватися відповідно до плану. План визначає основний зміст курсової роботи, забезпечує логіку викладення матеріалу. Вдало складений план сприяє правильному та цілеспрямованому вивченню літератури, орієнтує студента під час збору та обробки практичного матеріалу. План складається зі вступу, трьох розділів, які можуть включати (не обов'язково) відповідні підрозділи (максимум по 2 параграфи), висновків, списку використаних джерел і додатків.

Для складання орієнтовного плану студенту слід попередньо ознайомитися з науково-теоретичною літературою, нормативно-правовими актами, статтями у періодичних джерелах, які охоплюють проблематику обраної теми, а також з'ясувати наявність аналітико-статистичних даних, монетарної та банківської статистики, матеріали яких будуть використовуватись для розрахунків, при оформленні таблиць і рисунків (у другому розділі роботи). Складаючи план курсової роботи, студент повинен виходити із суті обраної теми, напрямків її дослідження, постановки та вирішення окремих проблем. План визначається метою, завданнями та об'єктом дослідження. Після того, як студент самостійно склав план, його слід погодити з науковим керівником і затвердити.

Науковий керівник курсової роботи призначається у відповідності з затвердженим навантаженням на поточний рік. Науковий керівник виконує такі функції:

- Погоджує зі студентом тему курсової роботи;
- Допмагає в разі необхідності у складанні плану курсової роботи та затверджує його;
- Рекомендує наукову літературу, джерела статистичної інформації та інші джерела за вибраною темою курсової роботи;
- Проводить регулярні консультації для студентів з виконання курсової роботи та здійснює контроль за її виконанням;

- Після виконання роботи подає на неї рецензію та бере участь у роботі комісії із захисту курсових робіт.

2. Вимоги до змісту курсової роботи

Обсяг курсової роботи повинен бути в межах 30-35 сторінок стандартного формату А4 (без додатків). Структура курсової роботи повинна бути наступною:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- основна частина (теоретичний, аналітично-розрахунковий та проектний розділи);
- висновки;
- перелік використаних джерел;
- додатки.

Титульний аркуш курсової роботи повинен бути оформлений згідно вимог кафедри, затвердженого зразка та містити інформацію: найменування вищого навчального закладу, в якому виконана робота, прізвище, ім'я, по батькові автора, назву роботи, назву дисципліни, з якої виконується робота, дані про виконавця (спеціальність, курс, форма навчання); дані про наукового керівника, місто та рік виконання роботи. Зразок оформлення титульного аркуша міститься в *додатку А*.

Зміст повинен відображати структуру курсової роботи (із зазначенням усіх структурних підрозділів та сторінок).

Вступ курсової роботи повинен бути коротким за обсягом, але повним за змістом. У ньому необхідно обґрунтувати актуальність теми дослідження, розкривши її значення. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Достатньо кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми, з чого й випливає актуальність теми. При короткому огляді проблеми, що досліджується, слід наголосити на питаннях, які потребують подальшого вирішення. Від обґрунтування наукової проблеми слід логічно перейти до формулювання мети дослідження, а також зазначення конкретних завдань, які будуть вирішуватися відповідно до визначеної мети.

Мета дослідження. Мета роботи полягає в дослідженні особливостей функціонування грошової системи, грошового, валютного ринку, функціонування центральних чи комерційних банків (залежно від обраної теми курсової роботи). З метою тісно пов'язані *завдання*, за допомогою яких деталізується мета та окреслюється сфера дослідницького пошуку. Завдання, яких у курсовій роботі може налічуватись не більше 3-4, варто пов'язати з пунктами плану.

Обов'язковим елементом вступу є визначення об'єкта і предмета дослідження. *Об'єкт* – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення (банк, центральний банк, грошова система, валютний ринок, на основі даних яких виконується курсова робота). *Предмет* – проблема

(коло питань), які досліджуються в роботі на прикладі об'єкта дослідження. Предмет міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему курсової роботи.

Методи дослідження. Перераховують використані наукові методи та змістовно визначають, що саме досліджувалось кожним методом. Вибір методів дослідження повинен забезпечити достовірність отриманих результатів і висновків.

Інформаційна база дослідження. В даному елементі вступу варто коротко перерахувати основні джерела інформації, що використані при виконанні курсової роботи (підручники, посібники, монографії, публікації спеціалізованих періодичних видань, статистичні бази даних НБУ та звітність комерційних банків тощо).

Обсяг вступу не повинен перевищувати двох-трьох сторінок.

Основна частина курсової роботи повинна містити інформацію, яка відображає теоретичну сутність, методик, основні аналітичні результати, а також пропозиції. Основну частину поділяють на розділи, а при необхідності і на підрозділи (параграфи). Розподіл основної частини курсової роботи на розділи повинен відображати послідовність досягнення мети дослідження та логіку вирішення поставлених завдань. Зміст розділів чи підрозділів курсової роботи має відповідати їхній назві.

Зазвичай основна частина курсової роботи складається з трьох розділів. Кожний розділ починається з нової сторінки. Вирішення кожного завдання повинно бути проілюстровано необхідними поясненнями, розрахунками, графічним матеріалом, рисунками схемами тощо в обсязі, необхідному для перевірки правильності і точності отриманих результатів.

Перший розділ носить теоретико-методичний характер. У ньому розглядаються теоретичні аспекти теми дослідження, сутність економічних (фінансових, грошово-кредитних) категорій, їх роль, основні принципи та функції, класифікація, взаємозв'язок основних елементів систем. Наприклад, якщо тема присвячена грошовим системам, то у цьому розділі повинно бути розкрито: сутність та елементи грошових систем, їх види та еволюція розвитку, особливості становлення і розвитку грошової системи України.

Другий розділ роботи є **розрахунково-аналітичним** і повинен містити загальну характеристику об'єкта дослідження; основні напрями його розвитку; характеристику показників грошово-кредитної, банківської, фінансової статистики; вихідні дані для аналізу та узагальнення аналітичної та статистичної інформації за два-три останні роки; динаміку відповідних показників, що характеризують, наприклад, стан у країні в цілому, в окремому секторі чи сегменті грошово ринку чи грошової системи з урахуванням тих проблем, що розглядаються; аналіз різних чинників, факторів впливу на досліджувані процеси та встановлення причин недоліків; висновки щодо можливих заходів, спрямованих на вирішення проблемних завдань тощо.

Якщо обрана тема присвячена, наприклад, валютній системі і валютному ринку, то в другому розділі проводиться аналіз особливостей функціонування валютної системи та валютного ринку в Україні, акцентується увага на позитивних і негативних явищах, що спостерігаються на практиці. Весь цей процес супроводжується аналітико-статистичною інформацією у формі таблиць, рисунків, які відображають відповідні динамічні зміни досліджуваного явища (динаміка валютного курсу, обсяги валютних операцій тощо).

Якщо обрана тема присвячена грошово-кредитній політиці держави, то в другому розділі роботи слід провести аналіз цієї політики за даними Національного банку України, а саме, проаналізувати методи та інструменти грошово-кредитної політики, які застосовує НБУ, продемонструвати виклад матеріалу відповідними статистичними та аналітичними даними (динаміка облікової ставки НБУ, нормативи обов'язкового резервування, обсяги операцій з цінними паперами на відкритому ринку тощо), сконцентрувати увагу на проблемних явищах в динаміці розрахованих чи представлених показників.

Схожі підходи застосовуються при написанні курсової роботи на будь-яку іншу тему.

Використання фактичного цифрового матеріалу в курсовій роботі є обов'язковим і слугує одним із критеріїв оцінки якості її написання. Проведений аналіз повинен знайти відображення в таблицях, рисунках і конкретних показниках, розрахованих чи отриманих із звітності банків, матеріалів НБУ чи інших офіційних джерел інформації.

На основі вивчення та узагальнення аналітичних матеріалів студент повинен виявити позитивні і негативні явища та тенденції, що мають місце в сучасних умовах, встановити причини недоліків, оцінити можливості підвищення ефективності діяльності досліджуваного об'єкта.

При підготовці другого розділу особливо громіздка інформація (таблиці, рисунки, аналітичні розрахунки), що займає більше однієї сторінки, розміщується в додатках.

Одним з елементів курсової роботи можуть бути додатки, в них включаються великі за обсягами таблиці та рисунки, що займають обсяг більше однієї сторінки, а також наводяться цифрові аналітико-статистичні дані, що додатково відображають або підтверджують результати та висновки роботи, які містяться в розділі 2. Для узгодження переліку та укладання цих та інших матеріалів (залежно від обраної теми курсової роботи) студент отримує консультацію у наукового керівника курсової роботи.

Третій розділ є заключною частиною дослідження, яка визначає основні напрями та шляхи оптимізації, вдосконалення предмета дослідження відповідно до умов функціонування об'єкта дослідження.

Висновки до курсової роботи містять узагальнення та основні результати дослідження, наведені у всіх розділах, оцінку їх повноти і точності; короткий аналіз ефективності використаних методів вирішення поставлених завдань. Вони повинні бути викладені в лаконічній формі, наприклад: «За результатами проведеного дослідження в курсовій роботі можна зробити наступні висновки...». Пропозиції повинні бути спрямовані як на вирішення окремих

теоретичних питань, так і практичних проблем, необхідно визначити доцільність їх вивчення та дослідження майбутньому.

Обсяг висновків не повинен перевищувати трьох сторінок.

Перелік використаних джерел рекомендовано має включати 20-35 джерел і містити список публікацій, з якими студент ознайомився та використав у процесі виконання дослідження, а також Закони України, постанови НБУ та КМУ, Постанови ВРУ, фінансову звітність банків, офіційні аналітико-статистичні матеріали НБУ та Державної служби статистики України, інші джерела аналітичної та статистичної інформації. Орієнтовний перелік джерел, якими студенти можуть користуватись при виконанні курсової роботи, наведений нижче, він містить назви підручників, посібників і монографій, основні законодавчі документи, сайти інформаційних ресурсів, а також назви спеціалізованих періодичних джерел (електронних ресурсів) з посиланнями на них.

При наявності в роботі додатків, вони можуть містити матеріали, які необхідні для повноти викладу змісту курсової роботи і повинні включати великі таблиці з належними розрахунками, схеми, баланси, графічні матеріали, розрахунки тощо.

3. Загальні вимоги до оформлення курсової роботи

При написанні курсової роботи студентам слід дотримуватися вимог до оформлення, передбачених ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання».

Курсова робота друкується за допомогою комп'ютерної техніки на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) із дотриманням полів таких розмірів: ліве – 20 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм, з використанням шрифтів текстового редактора Word – Times New Roman, розміру 14 через 1,5 міжрядкові інтервали, абзац – 1,25 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору середньої жирності. Щільність тексту роботи повинна бути однаковою.

Скорочення слів і словосполучень необхідно використовувати у відповідності з діючими стандартами з бібліотечної та видавничої справи.

Нумерація сторінок є обов'язковою, сторінки нумеруються арабськими цифрами, починаючи зі вступу, враховуючи титульний аркуш та зміст. Нумери проставляються у правому верхньому куті сторінки без крапки.

Текст основної частини поділяється на розділи та підрозділи. Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ» і т.д. друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої). Кожну структурну частину роботи потрібно починати з нової сторінки.

Нумерацію розділів, підрозділів, таблиць, рисунків, формул подають арабськими цифрами без знаку №, наприклад, «РОЗДІЛ 1»; підрозділи нумеруються в межах кожного розділу, включаючи номер розділу та

порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка, наприклад, 1.3 – третій підрозділ першого розділу.

Цифровий матеріал, як правило, подається у вигляді таблиць, розроблених автором самостійно. Кожна таблиця повинна мати назву. Таблицям повинна передувати преамбула, де здійснюється перша згадка про таблицю і пишеться слово «табл.», після чого вказують номер таблиці (без знаку «№»). Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці пишеться «Таблиця» із зазначенням її номера.

Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 2.1» (перша таблиця другого розділу). При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад «Продовження табл. 2.1».

Якщо всі дані, наведені у таблиці, мають однакову одиницю вимірювання, то її вказують у тематичному заголовку, якщо різні – то в заголовках стовпців або рядків через кому. Позначення одиниць вимірювання при цьому має відповідати загальним стандартам. Після таблиці обов'язково проводиться аналіз її змісту та аналітичних даних, що в ній наведені.

Ілюстрації (схеми, графіки, діаграми) необхідно наводити безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрації позначають скороченим словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Номер рисунку та його назва розміщуються під рисунком.

Формули в роботі нумеруються у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Порядковий номер формули вказують у круглих дужках на їх рівні праворуч у крайньому положенні.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони подані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта потрібно подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки. Посилання в тексті на порядковий номер формули роблять у круглих дужках, наприклад: «у формулі (2.2)».

У тексті курсової роботи потрібно робити посилання на джерела, матеріали або окремі результати, які наводяться в роботі.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання в роботі. Посилання в тексті курсової роботи на джерела слід

зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «[17, с.27]».

Перелік використаних джерел наводиться відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання» (URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2017/06_21_posylannia/dstu_8302.pdf).

При оформленні цього переліку необхідно дотримуватись загальноприйнятих стандартних правил:

- всі використані джерела розміщуються в алфавітному порядку;
- кожне використане джерело повинне мати такі довідки: прізвище та ініціали автора, повна назва книжки, місце і рік видання, загальна кількість сторінок.

У заголовку бібліографічного запису подають відомості про одного, двох чи трьох авторів, при цьому імена цих авторів у відомостях про відповідальність (за навкісною ризикою) не повторюють. Замість знака «крапка й тире» («. —»), який розділяє зони бібліографічного опису, у бібліографічному посиланні рекомендовано застосовувати знак «крапка». Наприклад,

1. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси: Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 494 с.
2. Вовчак О. Д, Бучко І.Є., Костак З.Р. Гроші та кредит : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2019. 424 с.
3. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика: навч. посібник. 3-є видання. К. : Центр учбової літератури, 2019. 352 с.
4. Козик В. В., Панкова Л. А., Даниленко Н. Б. Міжнародні економічні відносини. 3-тє вид., перероб. і допов. Київ : Знання-Прес, 2002. 245 с.
5. Колесніков О.В., Бойко Д.І., Коковіхіна О.О. Історія грошей і фінансів. Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 140 с.
6. Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. Українське термінознавство. Львів, 1994. 216 с.
7. Теорія фінансів : Підручник / В.М. Федосов. К. : Центр навчальної літератури, 2017. 572 с.
8. Тимохова Г. Б. Фінанси, гроші та кредит : навчальний посібник для ст.-ів ВНЗ.К. : Кондор, 2019. 592 с.

Назви використаних статей з періодичної преси (газет, журналів, періодичних видань та збірок) належить давати із зазначенням автора, назви статті, назви джерела, дати і номеру, наприклад:

1. Захарченко, В. І. Етапи та інституційні засади розвитку грошово-кредитної системи України. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Том 6. № 1. С. 109 – 117.
2. Береславська О. Стабільність гривні: об'єктивна реальність чи вимушена необхідність? *Вісник НБУ*. 2012. №3. С.6-11.
3. Далгич К.В. Проблеми, тенденції та напрями вдосконалення інституційного розвитку банківської системи України. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2018. Т. 29(68), № 3. С. 158-164.

4. Сіденко В. Р. Регулювання платіжного балансу країни в умовах глобальної нестабільності. *Економіка і прогнозування*. 2014. № 3. С. 7–19.
Назви енциклопедій необхідно давати із зазначенням назви енциклопедії і номера тому:

1. Екологічна енциклопедія : У 3 т. / Головн. ред. А. В. Толстоухов та ін. К. : ТОВ „Центр екологічної освіти та інформації”, 2007. Т. 1: А-Е. 432 с.

Законодавчо-нормативні документи:

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
2. Закон України «Про Національний банк України» від 20 травня 1999 року № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.
3. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21 червня 2018 року № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>.

Інформація з електронного ресурсу оформляється так:

1. Статистика Національного банку. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbustatistic>.
2. Платіжний баланс України. Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/balance/>.
3. Павлова О. Сучасний стан валютного ринку України та проблеми його функціонування. *Ефективна економіка*. 2013. №10 URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2046>.
4. Валютний ринок. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/currency-market>.

При наявності додатків: Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. При оформленні додатків окремою частиною на титульному аркуші друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ». Вони позначаються великими літерами української абетки, починаючи з А, за винятком літер Г,Є,З,І,Ї,Й,О,Ч,Ь, наприклад, Додаток А.

4. Вимоги до захисту курсової роботи та критерії оцінювання

Основна мета захисту курсової роботи – виявлення рівня узагальнення і закріплення знань студентів з даної дисципліни, володіння теоретичними та практичними матеріалами теми та здатність застосовувати їх при вирішенні конкретних фахових завдань. Захист курсової роботи відбувається після її виконання за умови повного дотримання вимог до оформлення та змісту. До захисту допускаються роботи, які відповідають вимогам цих методичних рекомендацій до підготовки курсових робіт у вищих навчальних закладах, затверджених кафедрою.

Під час захисту курсової роботи студент повинен продемонструвати знання основних понять, термінів і категорій з досліджуваної теми, основних положень нормативних і законодавчих актів, що стосуються сфери діяльності об'єкта дослідження, вміти чітко викладати думку, використовувати ілюстративний матеріал, аргументовано відповідати на питання.

За своїм характером захист курсової роботи є доповіддю, що відбувається з дотриманням навчальної етики. У доповіді студент повинен відобразити ключові питання:

- актуальність теми курсової роботи;
- структуру роботи;
- об'єкт, предмет і методи дослідження, які використовувались при написанні;
- стан й економічні показники діяльності об'єкта дослідження;
- зміст запропонованих заходів.

Оцінювання курсової роботи відбувається під час співбесіди студента з членами комісії із захисту. Процедура захисту є відкритою. Після закінчення доповіді студент має коротко, але вичерпно відповісти на запитання членів комісії. На захист курсової роботи відводиться 10-15 хвилин на одну особу.

На основі оцінки наукового керівника, доповіді студента та його відповідей на поставлені запитання студенту виставляють диференційовану оцінку. Результат захисту курсової роботи оцінюється за кредитно-модульною системою (Табл. 1). При визначенні оцінки роботи береться до уваги рівень підготовки студента, обсяг та якість курсової роботи, змістовність доповіді та відповідей на запитання членів комісії, якість оформлення роботи, а також відгук керівника.

Таблиця 1

Шкала оцінювання навчальної діяльності студента

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою, для:	
		екзамену, курсової роботи	заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка "ВІДМІННО" виставляється студенту, який виконав глибоке і системне самостійне дослідження з теми курсової роботи, вільно володіє матеріалом, знайомий з наведеною в роботі літературою, досконало володіє навичками необхідних розрахунків, грамотно і логічно викладає матеріал, дає змістовні і аргументовані відповіді на запитання.

Оцінка "ДОБРЕ" виставляється студенту, який показав повне знання матеріалу роботи, засвоїв основну літературу з теми дослідження, володіє практичними навичками, розуміє причини динаміки аналізованих явищ, але при відповіді допускає деякі неточності.

Оцінка "ЗАДОВІЛЬНО" виставляється студенту, який показав знання основного матеріалу роботи в обмеженому обсязі, але достатньому для розуміння основних питань досліджуваної проблематики, слабо пов'язує теоретичні знання з практикою, доповідь і відповіді буде непослідовно. Допущені помилки у відповідях і в розрахунках студент може виправити під керівництвом викладача.

Оцінка "НЕЗАДОВІЛЬНО" виставляється, коли студент поверхнево знає основний матеріал роботи, допускає грубі помилки у відповідях і в розрахунках, не може логічно побудувати свою доповідь та не може пояснити доцільність запропонованих рішень.

5. Дотримання професійної етики при написанні курсової роботи

Під час виконання курсової роботи повинні бути дотримані правила професійної етики, які не дозволяють наявності плагіату, фальсифікації даних та хибного цитування. Наявність плагіату, фальсифікації даних та хибного цитування є підставою для зниження оцінки курсової роботи або її незадовільного оцінювання (залежно від обсягів та характеру запозичень):

- 1) Якщо запозичення, виявлені в роботі, є законними і не є плагіатом, рівень подібності не перевищує допустимої межі, то така курсова робота визнається належним чином виконаною і допускається до захисту;
- 2) Якщо запозичення не є плагіатом, але перевищено граничне значення рівня подібностей, то така робота повертається на доопрацювання;
- 3) Якщо в роботі виявлено запозичення, плагіат або навмисні текстові спотворення (маніпуляції), як передбачувані спроби укриття плагіату, які роблять роботу невідповідною вимогам законодавства (Ст. 32. ЗУ «Про вищу освіту», пункт 3.1, Ст. 42. ЗУ «Про освіту») та вимогам НАЗЯВО (Критерій 5), а також кодексу етики і процедурам, то така робота не приймається і не допускається до захисту.

6. Рекомендована тематика курсових робіт з дисципліни «Гроші та кредит»

1. Економічна природа та функції грошей.
2. Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує.
3. Грошовий ринок та особливості його функціонування в Україні.
4. Попит і пропозиція грошей у ринковій економіці.
5. Грошові реформи та особливості їх проведення в Україні.
6. Сутність, форми прояву та види інфляції.
7. Інфляція та її особливості в Україні.
8. Інфляція та проблеми сталості національної грошової одиниці.
9. Режим інфляційного таргетування та його запровадження в Україні.
10. Економічна основа грошового обігу та грошова маса.
11. Державне регулювання грошового обігу та його особливості в Україні.
12. Типи грошових систем та їх еволюція.

13. Кредитна емісія: сутність та методи здійснення.
14. Порівняльна характеристика форм кредитних грошей.
15. Порівняльна характеристика готівкових та безготівкових форм грошей.
16. Валютний курс та чинники, що його визначають.
17. Режими конвертованості валют і конвертованість гривні.
18. Розвиток валютної системи України.
19. Еволюція світової валютної системи.
20. Валютні ринки: поняття, види, організація та порядок роботи.
21. Особливості функціонування валютного ринку в Україні.
22. Валютне регулювання: сутність, необхідність та інструментарій здійснення.
23. Платіжний баланс у механізмі валютного регулювання.
24. Формування та призначення офіційних золото-валютних резервів країн.
25. Ринок позикового капіталу та його роль у ринковій економіці.
26. Економічна природа та роль ринкового відсотка.
27. Відсоток за кредитом та чинники, що його визначають.
28. Кредитна система та її еволюція.
29. Види, функції та роль кредиту в розвитку економіки України.
30. Грошово-кредитна політика держави та методи її реалізації центральними банками.
31. Сутність, основи організації та функції центральних банків.
32. Становлення Національного банку України та його роль в економіці.
33. Банківська система та особливості її побудови в Україні.
34. Становлення та розвиток комерційних банків України.
35. Комерційні банки – основна ланка банківської системи.
36. Пасивні та активні операції комерційних банків як фінансових посередників.
37. Банківські послуги: сутність та особливості надання.
38. Державне регулювання діяльності комерційних банків.
39. Діяльність небанківських фінансових установ в Україні.
40. Міжнародний кредит та його роль у системі світових фінансово-кредитних відносин.
41. Проблеми розвитку кредитних відносин України з іноземними позичальниками та кредиторами.
42. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини України.
43. Діяльність провідних міжнародних валютно-кредитних і фінансових організацій.
44. Діяльність та напрями співпраці МВФ з Україною.
45. Діяльність та напрями співпраці Світового Банку з Україною.
46. Діяльність та напрями співпраці Європейського банку реконструкції та розвитку з Україною.

7. Приклади орієнтовних планів курсових робіт з дисципліни «Гроші та кредит»

Тема: Інфляція та її особливості в Україні.

1. Теоретичні основи інфляції.
 - 1.1 Сутність інфляції, її причини та види.
 - 1.2 Вимірювання інфляції.
2. Практичні аспекти особливостей інфляції в Україні.
 - 2.1 Оцінка стану грошового обороту в Україні.
 - 2.2 Аналіз інфляції в Україні.
3. Шляхи подолання високих показників інфляції в Україні.

Тема: Грошовий ринок та особливості його функціонування в Україні

1. Теоретичні основи функціонування грошового ринку.
 - 1.1 Суть та структура грошового ринку.
 - 1.2 Попит та пропозиція грошей.
 - 1.3 Грошово-кредитний мультиплікатор.
2. Практичні аспекти функціонування грошового ринку України.
 - 2.1 Оцінка стану грошового обороту України.
 - 2.2 Аналіз функціонування грошового ринку України.
3. Перспективи розв'язання проблем розвитку грошового ринку України.

Тема: Порівняльна характеристика форм кредитних грошей.

1. Теоретичні засади функціонування кредитних грошей.
 - 1.1. Економічна сутність і класифікація кредитних грошей.
 - 1.2. Еволюція розвитку кредитних грошей.
2. Порівняльна характеристика форм кредитних грошей.
 - 2.1. Вексель і банкнота: спільні та відмінні риси, сфери застосування у сучасному світі.
 - 2.2. Чек і кредитна картка: спільні та відмінні риси.

Тема: Банківська система та особливості її побудови в Україні.

1. Теоретична сутність банківської системи, її структура та функції.
2. Особливості побудови банківської системи України.
 - 2.1. Національний банк України – банк першого рівня банківської системи: його головні завдання та функції.
 - 2.2. Комерційні банки та основні напрями їх діяльності.
3. Напрями розвитку та вдосконалення банківської системи України.

Тема: Становлення Національного банку України та його роль в економіці.

1. Теоретичні основи функціонування НБУ.
 - 1.1 Статус НБУ та його призначення в кредитній системі та в економіці країни.
 - 1.2 Структура та функції НБУ.
2. Практичні аспекти функціонування Національного банку України.
 - 2.1 Грошово-кредитна політика НБУ.

- 2.2 Регулювання НБУ діяльності банків і небанківських фінансових установ.
- 3. Напрями вдосконалення діяльності НБУ.

Тема: Валютний курс та чинники, що його визначають.

- 1. Теоретичні засади формування валютного курсу.
 - 1.1. Економічна сутність і функції валютного курсу.
 - 1.2. Чинники впливу на динаміку валютного курсу.
- 2. Аналіз практики формування та регулювання валютного курсу в Україні
 - 2.1. Режими формування валютного курсу національної грошової одиниці.
 - 2.2. Регулювання валютного курсу Національним банком України.
- 3. Напрями забезпечення стабільності валютного курсу в Україні.

Тема: Платіжний баланс у механізмі валютного регулювання.

- 1. Теоретичне обґрунтування сутності платіжного балансу та операцій, що в ньому відображаються.
- 2. Особливості стану платіжного балансу України.
 - 2.1. Поточний рахунок платіжного балансу.
 - 2.2. Фінансовий рахунок платіжного балансу.
- 3. Напрями забезпечення рівноваги платіжного балансу в Україні на сучасному етапі.

Тема: Економічна природа та роль ринкового відсотка.

- 1. Теоретична сутність і значення ринкової ставки відсотка.
- 2. Особливості формування ставки відсотка на національному ринку позичкових капіталів.
 - 2.1. Облікова ставка НБУ: динаміка та фактори впливу неї.
 - 2.2. Ринкові ставки відсотка за депозитними та кредитними операціями комерційних банків.
- 3. Напрями забезпечення стабільності та оптимального рівня ставки відсотка в Україні.

Тема: Пасивні та активні операції комерційних банків як фінансових посередників.

- 1. Теоретична сутність, класифікація та особливості операцій комерційних банків.
- 2. Аналіз основних видів операцій комерційних банків в Україні.
 - 2.1. Пасивні операції комерційних банків.
 - 2.2. Активні операції комерційних банків.
- 3. Напрями розширення та підвищення ефективності операцій комерційних банків в Україні.

Тема: Міжнародний кредит, проблеми розвитку кредитних відносин України з іноземними позичальниками та кредиторами.

- 1. Економічна сутність та роль міжнародного кредиту.
 - 1.1. Сутність, особливості та форми міжнародного кредиту.

- 1.2. Зовнішні державні позики як основна форма міжнародного кредиту.
2. Аналіз практики застосування міжнародного кредиту в Україні.
3. Проблемні аспекти відносин України з іноземними позичальниками та кредиторами та шляхи їх подолання.

8. Рекомендований перелік джерел для написання курсової роботи Базова література (монографії, підручники та посібники):

1. Алексєєв І.В. Гроші та кредит: навч. посібн. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 312 с.
2. Арутюнян С.С. Еволюція фінансово-економічної системи України, її етапи та чинники розвитку в Україні. Розвиток фінансового ринку України в умовах європейської інтеграції : проблеми та перспективи: [кол. монографія] / за заг. ред. В.Г. Баранової , О.М. Гончаренко. Харків: «Діса плюс», 2019. С. 21-30.
3. Вовчак О. Д., Бучко І.Є., Костак З.Р. Гроші та кредит : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2019. 424 с.
4. Гроші та кредит: навчальний посібник у схемах і таблицях [О.О. Примостка, М.І. Савлук, А.М. Мороз та ін.]; за заг. ред. О.О. Примостки. К.: КНЕУ, 2015. 263, [1] с.
5. Гроші та кредит: Підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. / М.І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазепко та ін.; За заг. ред.. М.І. Савлука. К.: КНЕУ, 2006. 744с.
6. Грошові реформи. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1 / Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. К.: Видавничий центр «Академія», 2000. URL: <http://www.ukr.vipreshebnik.ru/entsiklopediya/49-g/740-groshovi-reformi.html>.
7. Грошово-кредитна система України в умовах ринкових перетворень в економіці: монографія / за ред. О.В. Дзюблюка. Тернопіль: Карт-Бланш, 2007. 309 с.
8. Зянько В.В., Вальдшмідт І.М. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Гроші та кредит». Вінниця : ВНТУ, 2017. 65 с.
9. Ільчук П.Г. Гроші та кредит: підручник. Львів: Сорока, 2016. 410 с.
10. Коваленко Д. І. Гроші та кредит: теорія і практика: навч. посібник. 3-є видання. К. : Центр учбової літератури, 2019. 352 с.
11. Колесников О.В., Бойко Д.І., Коковіхіна О.О. Історія грошей і фінансів. Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 140 с.
12. Матросова В.О., Доуртмес П.О. Гроші та кредит: курс лекцій. Харків: НТУ «ХП», 2016. 111 с.
13. Мицак О.В., Сороківська М.В. Фінанси, гроші та кредит : методичні вказівки і завдання до семінарських та практичних занять, самостійної роботи, тестові завдання. Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2016. - 139 с.

14. Міжнародні фінанси [Текст] : навчальний посібник / [І. І. Д'яконова, М. І. Макаренко, Ф. О. Журавка та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Макаренка та д-ра екон. наук, доц. І. І. Д'яконової. Київ : «Центр учбової літератури», 2012. 548 с.
15. Міжнародні фінанси: Підручник / За ред. О.І. Рогача. К.: „Либідь”, 2003. 784с.

Основні законодавчі акти:

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 №2121-III.
2. Закон України «Про валюту і валютні операції» від 21 червня 2018 року № 2473-VIII.
3. Закон України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» від 30.10.1996 № 448/96-ВР. (Назва Закону в редакції Закону № 738-IX від 19.06.2020).
4. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679-XIV.
5. Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» від 05.04.2001 №2346III.
6. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» від 23.02.2006 №3840-IV.
7. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 № 2664-III.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека імені В.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Бібліотека КНЕУ ім. Вадима Гетьмана. URL: <http://lib.kneu.edu.ua/>.
3. Державний служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua/>
5. Міністерство економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua/>
6. Міністерство фінансів України. Соціально-економічна статистика України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>
7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua/>
9. Національний інститут стратегічних досліджень. Інформаційний сервер. URL: <http://www.niss.gov.ua/>
10. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/>
11. Український центр економічних і політичних досліджень ім. А.В. Разумкова. Аналітичні матеріали, публікації. URL: <http://www.razumkov.org.ua/>.

Спеціалізовані періодичні джерела (електронні ресурси):

1. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. URL: <http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/ua/>.
2. Електронний журнал "Ефективна економіка" URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=5&y=2020>.
3. Журнал Вісник Національного банку України. URL: <https://journal.bank.gov.ua/ua/issues>.
4. Журнал Економіка і прогнозування. URL: <http://eip.org.ua/>.
5. Журнал Економіка України. URL: <http://economyukr.org.ua/>.
6. Журнал Фінанси України. URL: http://finukr.org.ua/?page_id=17.
7. Журнал Світ фінансів. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/index>.
8. Журнал Фінансові ринки, інституції і ризики. URL: <https://armgpublishing.sumdu.edu.ua/ua/uajournals/uafmir/>.
9. Міжнародний науково-практичний журнал "Фінансовий простір» URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/index.php/fp/issue/archive>.
10. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». URL: <http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/index.php>.
11. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». URL: <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/>.
12. Науковий журнал Бізнес Інформ. URL: <https://www.business-inform.net/main/>.
13. Фаховий науковий збірник «Вісник Університету банківської справи». URL: <https://visnuk.ubs.edu.ua/index.php/VISNUK>.

Зразок титульної сторінки курсової роботи

Реєстраційний № _____
від «__» _____ 2022 р.

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»
Економічний факультет
Кафедра фінансів і банківської справи

КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни «Гроші та кредит»

на тему: «Грошово-кредитна політика держави та методи її реалізації
центральним банком»

Студента(-ки) 2-го курсу
денної форми навчання
спец. _____
ОП _____
Іваненка І.В.

Керівник: _____

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка: ECTS _____

Члени комісії: _____
(підпис)